

Ese de trei ori in septembra: Mercuri-a, Vineri-a si Duminică, cand o călă intréga, cand numai diumetate, adica după momentul impreguiarilor.

Prețul de prenumerare:

pentru Austria:

pe an intreg	7 fl. v. a.
" diumetate de an	4 " "
" patru " "	2 " "
pentru Romania si Strainetate:	
pe an intreg	15 fl. v. a.
" diumetate de an	8 " "
" patru " "	4 " "

ALBINA

Vienna 21 iuliu/2 august.

Negotiațiile de pace decurg mai repede de cum se potea presupune. Regele Prusiei pleca alalta ieri de la Nicolsburg catre casa, era ieri se duse Bismarck. Pertratarile se vor continua in Praga, unde Prussia va fi reprezentata prin br. Werther, fost ambasador prusesc in Viena, era din partea Austriei e incredintat br. Brenner, fost reprezentante la Darmstadt.

Chiar si din cercantantia ca fie care stat va avea numai cate un impotent la pertratarile venitòrie, se deduce ca punctele principale ale tratatului de pace sunt statorite, reman de implinit numai nisice cestiuni secundarie si formalitati. Astfel nu ni se par esagerate combinatiunile consunatòrie ca inca innainte de 15 l. c. pacea va intra deplin.

Sunt interesante desbaterile diaristice referitorie la cestiunea daca tratatul de pace va pota intemeia totodata si amicitia intre Austria si Prussia? — Nu mai putin interesante sunt incordarile ce se fac de toate laturile pentru a scirici ca ce a potut da negotiațiilor curs atat de iute. Nu scim daca numai graiul Francei fuse care produse acesta. Drouyn de Lhuys a trimis două note, una Prusiei in care arata ca opinia francesca e in contra procedurei ei, si ca pentru ca Francia se poate fi neutrale, ar fi de dorit ca Prussia se face pace. Alta nota trimisa Austriei, sfatul si acesteia pace, conditiunand primirea Venetiei de la ascultarea sfatului francesc, la din contra retrimitate Austriei dreptul a supra acestei provincie.

Armistițiul cu Italia ce se finia astazi, s'a prolungit cu opt dile, sub decursul caror se vor incepe pertratarile de pace. Cum ea aceste pertratarile nu decursera in comun intre cele trei poteri beligeranti, cauza e ca generalul italian Govone in Nicolsburg nu avuse instruções privitorie la Tirol, era de alta parte Prussia considera alianta prusso-italiana de incetata, caci durata ei fuse conditiunata de ocuparea Venetiei.

In Germania decurg pregatirile pentru alegerea deputatilor in parlamentul comun de medianopte. In partile de mediadi se petrec demonstratiuni contra infintiarei confederatiunei separate de medianopte, cei mai moderati ascultați ocasiunea cand se vor impreuna in pace cu acesta confederatiune, prin tratate, restituind contielegerea intre toti.

Organele prusesci de cari despune d. Bismarck descriu cu entuziasm situatiunea noua. Confederatiunea trecuta, dicele, o facusera principii fora de popore, acum a vine si pentru poporul nemtiesc tempul in care se pronuncia insusi, precum fu pentru Italia dupa Villafranca, cand votul ei propriu intemeia regatul italiano. Prussia o asemena cu Piemantul, precum acesta s'a contopit in Italia, astfel va fi pentru Prusia in Germania.

Scirile ce sosesc din Spania nu sunt favoritorie pentru liniscea de acolo. Ministerul de interne a credut de nece-

sitatea a luat măsuri pentru prevenirea adunarilor partitei democratice. —

Pana in aceste mominte neci un diariu din Romania, nu ni aduce splicatiuni despre schimbarea ministeriala. Diariile straine cari au un pic de amicitia pentru Romania si esprim parerea de reu, cumca dd. Brateanu si Roseti au aflat cu cale a repasi din ministeriu tocmai acum cand diferintia cu Pórtu nu e complanata, era finantile su incurcate. Acele diarie privesc repasirea de incetare a aliantei partitelor.

Ministeriu unguresc.

Sunt cateva dile de cand diariile magiare si cele amice caușii specifice magiare, intona necesitatea infintiarei unui ministeriu unguresc respundatoriu, care se-si aiba resedinta in Buda-Pesta, si caruia se-i se incredintieze venitorii tuturor poporilor din Ungaria. Ceci ce pledea pentru acesta causa, afirma ca acum a numai ministerul (magiar, sau unguresc? nu sciu,) acesta ar pota manutui monarchia din pusetiunea critica in care se afla.

Se esaminam si noi acesta cestiune, si din alte puncte de vedere.

Monarhia a devenit in acesta pusetiune critica prin lupta perduta la Königgrätz. Deci pentru a o restitu in starea de mai nainte, se recere invingere stralucita pentru armele imperiale, in tocmai cum fu Sadowa pentru cele prusacei.

Ore ministeriu unguresc pota ar implementa recerintia? Me indoiesc, pentru ca ministerul nu poate scote din pamant generali insușiti, arme perfecte, bani destui s. a. Nu cred cumea barbatii ce vor ministeriu se aiba undeva — cum asiu dice — ascunse nisice capacitatii militare cari se intră in pre Benedek nenorocosul de estimp, pre Gyulay nenorocosul din 1859, pre Alvinczy cel batut la Arcole in 1796, pre Liptay cel batut tot atunci la Piacenza s. a. cari toti fura mari strategi, dar nenorocosi. — Va se dica, acest motiv nu merita consideratiunea serioasa.

Cu totul altintre asiu daca lupta n'a fi perdua pre campul de batalia, ci in atac parlamant. Atunci mai lesne s'a pota concezi ca ministeriu ar fi capace a reporta invingeri. Da, pentru ca oratori avem, de acestia despuie si dieita si ministeriu ce ar fi se fie, i-am timite la perorare, sau cum diceau betrani nosti — la dictiuni, si de ar fi fost mai buni de cat oratori prusaci, am fi invins prin eleganta si motive, era de am fi fost mai rei, — si in casul acesta am fi invins, pentru ca Prusia secur nu s'a fi putut mesură cu noi in pacificarea la ascultarea vorbelor intortionate.

Dar toate acestea nu sunt seriose, pentru ca nu fu neci afirmarea ca Ungaria ar pota manutui monarhia. Acolo fu Ungaria la Königgrätz, si cadiuram. Pote ar dice cutare compatriot ca nu ne-am luptat cu entusiasm, — da acesta ar fi insulta, ce nu cred ca ar primi cutare popor din Ungaria.

Deci atari motive pentru acesta causa, nu credem se fie bine nimerite, eu atat mai mult nu sunt bine venite, ca in aceste mominte a paré ca cum ministerialistii ar incerca a face capital politie din evenimentul nenorocos pe tron si monarhia.

Din parte-mi cred ca daca era a se aduce motive seriose pentru infintarea urui ministeriu in Buda-Pesta, apoi aceste motive nu pot fi cercate altura de cat in referintele Unariei catre monarhia, si in atributile de autonomie ale acestei tiere. Numai aceste două motive, dupa parerea mea, pot servir ca puțe de mancecare la pledarea ce incorea ministerialistii. Dar chiar si in acest cas mi-ar placere a nu primi garantia pentru rezultatul pledarei lo-

In cat pentru referintia Ungariei catre monarhia, lasam altor a cestia cestiune.

Pentru noi e de importanta mai mare a sci ca ore ce sentiminte, ce impressiuni ar provocă ministeriu unguresc in poporatiunea romana?

La acesta cauta se luam istoria a mana, pentru ca daca am trage vel poste trecut, am ingropat insi-ne tota esperiintele ce ni le-am potut culege despre tendintele politice ale comunitatilor nostru magari.

Din istoria scim ca ministeriu unguresc fu fetul revolutiei, nascut in momintele cand tendintele de a magarisca Ungaria cu or ce pretiu si ajunsese culmea. Inca nu s'a sters din inimile noastre acea impressiune dorerosa si scandalistica, cand ministeriu unguresc de la cult si invenitiam scirici de'n Dobritin ca ore cum s'ar pota introduce limba magara si in biserice romane.

Sub apesarea acestor reminiscintie triste am privit catre nou ministeriu. De la juramentul de fidelitate din Viena pana la sosirea in Pesta, multe cugete l'ar pota bate, dar de a cestia n'avem se grigim numai noi. Pentru nationalitatea nostra de secur ar veni ore de ispira. Magarisarea ni s'ar impune prin majoritatea parlamentara, mai riguros de cum ni se impunea alta data germanisarea prin sic volo, sic jubeo.

Cumca presupunerile, sau mai bine dicind temerile noastre s'ar implini, avem — doare! — dovedi pre multe. Noi in tota sessiunile legislative, la tota ocazie, imbiaram fratilor nostri magarii devotamentul nostru curat pentru a sterpi neincredere, a intemeia fraternitate pentru totdeauna prin deslegarea cestiunii nationale, dar nu gasiram resunet, si acesta ne face a privi cu ingrijire la tota evenimentele, pana ce pretensiunile drepte si naturale ale nationalitatii noastre nu vor fi multiamite.

Depinde si acum a numai de la compatriotii nostri a sterpi neincredere, si a intemeia unitatea aspiratiunilor pre terenul politic.

In fine s'o mai spunem ca spiretul nostru national este pre de ce merge cresc cu potere potentata, neci un eveniment fie cat de vitreg nu-i va pota opri cursul, si acel barbat de stat — fie ver cine — care prin vr'un mediloc ar incerca atac a supra nationalitatii noastre, va culege rezultatele amare ale orbiei lui spiretute.

Nu cunoscem pretiu pre pamant, pentru care ne-am lasa a ne amagi in cestiunea nationalitatei. Tote nisuintele noastre tientesc la ascurarea nationalitatii noastre, le vom continua si pentru venitoriu, rezultatul — suntem securi — va trebui se vina. — Sunt multi santi in sinasariu, pana acum a nu ne rogaram de cat la unul au doi, dar daca vom vedea cele reale, vom merge pre la toti in rond, si in fine numai ce ni vom afisa si noi santul nostru care se ne asculta. ch.

Incerari fara rezultate.

Se scie ca guvernul prusesc, pre cat temp tienura resbelele in Boemia si Moravia, facu ca Georgiu Klapka in Silesia sa compuna o "legiune unguresca" din aventurieri si din ce de la regimintele numite unguresci cadiura in prinsore prusace. Catra acesti prinsi, in dreptul Klapka urmatorela prochiamatiune:

"Bravilor ostasi! La chiamarea patriei mele primesc comanda preste armat' aunguresca, si vorbesc catre voi in calitatea mea de comandante suprem. Patria nostra nu e mai mult forta de amici. Regii poterici de Prussia si Italia ni intind noa drept' lor. Garibaldi ne va springi din Italia; Türr va operă contra Dunarei, Bethlen va incepe resbal in Transilvania, pe cand io din Prussia ve voi conduce innaunte. Ludovic Kossuth va fi in mediloul nostru. Asifel impreunati vom gonii pe Austrii, cari temp atat de lung versara sangele nostru cel mai bun si ne gefura de starea nostra cea

Prenumeratunile se fac la toti dd. corespondenti a nostri, si d'adreptul la Redactiune: Stadt, Wallischgasse Nr. 8, Mezzanin, unde sunt a se adresa si corespondintele, ce privesc Redactiunea, administratiunea seu speditura; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuntie si alt comunicatiuni de tezera privata — se respunde cate 7 or. de linie, repertire se fac cu pretiu scadut. Pretiu de timbrul cate 30 cr. pentru una, si se antecipa. Speditura: Mariabihl, Windmühl-gasse Nr. 79, unde se primeste insertiuni.

buna. Ti'er a lui Arpad e a nostra propria, si noi voim a ni o ascurata pentru noi insi-ne. In anii 1848 si 1849 ni castigaram renume nemitoriu, fara ca se simfajuns la dorintele nostre; asta data voim se castigam laure noue si se ajungem la scop. Inainte dara! Adunati ve in jurul standardului unguresc, si credeti, ca or unde se va radica acest standard, ungurii sunt detori a se aduna in jurul lui. Marginile patriei nostre iubite sunt departe de aici mersuri numai de putine dile. Acolo voiesc se ve conduc, acolo unde parinti, sorori, miresi ne asculta cu bratiele deschise. Aterna de la voi ca se alegeti daca voiti a ramane prinsi de resbal, se voiti a ve imparte la onoarea de a ve lupta pentru libertatea patriei nostre.

G. Klapka, general unguresc."

Acesta prochiamatiune — precum ascurata „Sohles. Z.“ — s'a impartit intre legiunari la Neisse, si intre cei prinsi de la regimintele unguresci si detinuti in Glogau, dar nemeri placere putina. Cu tota acestea legiunea cresca cam la 9000 de barbati.

Diaristic a de Viena are informatiune ca in dilele trecute Klapka facu incercare in Ungaria de sus, venind cu legiunea lui din Silesia prin strintorea de Jamblunkau, si erupse in comitatul Trencinului. Armistitiul intrat schimbata tota, si el se vedea pare de Prussia, deci incercarea se face ceva de stran' sa, dar cercantantile nu-i favorira, poporatiunea n'are placere pentru rescolare, chiar in suit'a lui se escapa nu miscament care lu silf a luat rapeda catre cestia cestia.

Ostasi de la regimintele unguresci, caduti in prinsore prusace, cari se alatura legiuniei lui Klapka, o facuta acesta pentru ca se scape din prinsore. Cand se vediura in Ungaria, scirici si sunt regimintele lor, cercanta a se inscrie ca se incunjure pedepsa.

Armistitiul — dice „All. Z.“ — s'asezat de tempuriu pentru a preventi caderea armatei imperiale la Posion. Asta cercantantia de secur o vor fi considerat si Klapka si legiunarii lui.

Alta versiune pretinde a sci ca si comandanții militici prusaci, in locurile de media-nopțe-apusane ale Ungariei, pe unde intraseră, impartira intre popor prochiamatiuni in limba magara, dar fiind ca poporatiunile acelor locuri sunt nemiesci si slovace, nu precepura prochiamatiunile.

Pre cand incheiam despre acest obiect, vedem ca mai tota diuarie de Viena primește sciri despre aceste incercari.

Pentru biserica si natiune.

II.

Adi mane sunt diece luni de cand a venit Il. D. Popazu ca antaiul episcop roman in restaurat' a episcopia a Caransebesului.

Scurt temp pentru vieti a poporului, — carele despartit odata de parinti vitregi, cu anima si suflet a asteptat venirea acestui archiereu, — scurt temp, dar destul pentru ca se poate dice: „Diu'a buna se cunosc de demantia.“ Se poate prevedea daca ierarhia romana justifica sperantile nostre.

Mi stă pen'a, — si de asiu fi la riu Vavilonului, asiu siede si asiu plange! — Dar vedea ingrozirea preator, si desperarea invenitorilor, ved lacrane, si aud suspine, si aud porul strigat: „Dómine! om nu am!..“

O fata se planga poporul asupra episcopilor serbi — colo asupra fanariotilor, colo asupra rusinilor, — si dora acum a asupra cutarui episcop roman? Acest popor dafa nu mai merita nemica, — pana-e lumea tot nendestulat. — El are inca mult de a suferi!

De ora ce Il. Sa D. Popazu, nu e din Banat, ca se cunosc a fund corelatiunile romanilor cu Serbii, si cu gr. catolicii, poporul a asteptat o organizare de consistoriu si diecesa cat mai buna, nu numai in interesul bisericei

ci si al nației, — a așteptat ca demnitatea diecesei să fie strălucită, autoritatea ei să se înalte și drepturile ei să fie aperate; dar trebuie în Caransebesiu și diecesa nu insuflă îngrijire, nu pentru că începutul e greu, ci pentru că firea lor e rea.

Noi în Banat am dorit episcop roman, — și să fie venit ori din cari sunt cele trei romane, nu avem să dicem în punctul acesta nemica, dar în interesul diecesei și propriu, era fără de lipsă, că să-si alăgă lângă scaunul episcopal pe cel mai desăpt preot roman din Banat de secretariu sări-ou ce prețiu, — pe un preot cu experiență, carele cunoscă cauzele cu serbii și scie ce, și cum e de a se aperă.

Din acest punct de vedere ni pare fără reu, că Il. Sa nu a atras la sine și pe lângă sine pe D. N. Tincu Velia, și să mai tare ni pare fără reu, că are de secretariu episcopal, pe un tiner, carele nu scio să se întorce în cauzele acestei ale diecesei, carele se vede de preîncredut să dă cu multe trebi și în multe peste cap, etc.

Consistoriul e compus din creaturele vechio ale serbilor din cari părăti erau pentru adeverate merite — și intre cei nuoi părăti erau alegere buna. — Noi în treacut am fost dedăti a vedea în membrii consistoriorilor ortodocși pe la noi mai numai unele și misnaria fară spiritu, ca să se scie sculă și dice: „să fie de bine“ cand zdravenea vladică, și să plece într-o coloană, unde-i arăta vladică. — Acum' am așteptat mai mult — un corp cu putere morală, spirituală și naturală. — un corp carele să-si poată exprime convingerea sa fară frica de vladică, să useze votul seu după simțul dreptății; căci altcum asemenea corp devine de prisos.

In diecesa se pusera și protopopi nuoi. Ni pare bine că barem între acestea vedem pe D. Velia. De astă data nu ne exprimem asupra tuturor, ci numai acelor mai aproape de noi. D. I. P. și în diecesa nouă a remas omul vechi; — era de alt parinte I. ni este mirarea mai mare, pentru că pe acelă serbii neci pe bani nu-l facura protopop, neavând calități de o astă direcțorie însemnată.

Acum' cand cugetăm că ni se deschide prin restaurarea episcopiei romane o epoca mai națională, ca să facem progres în tot, vedem că ni se pun nisice omeni în cără, cari se fac ca atati despoti în biserică și școală, și unele asurări în manele politicei straine asupra românilor. — Alți preoți mai naționaliști trebuie să-si traga capul între umeri, și să caute la prădă ce a pornit asupra poporului.

Eca între ce imprejurari triste remasera scările noastre pe mană clercului. — Intrebări pe invetitori de a rend, — și veti aflu, că inspectoratul consistoriului național cu nemică și mai bună pentru multe — și invetitorii nici cind nu sunt expuși astătoare suspendărilor și caselor fară de cauza, — și acum' n'au nici la locuție nătărea acea sprințuire, pentru că inspectoratul e național.

De va fi de lipsă odată, voi aduce și unele casuri speciale pentru tot, — dar spune-si că carele necasul seu, și eu numai atât' adaug acum' că e reu de că a dat români din diecesă nouă.

BUcovina.

De lângă cetatea Sucevei în iuliu 1866.

Lipsă cea mare, ce a domnit în tota țără pînă în doi ani întregi, sămena a nu ne pară nici în anul acesta. La început se arestă hărdele fără frumos, și poporul și-magul, că secerisul lui va desdaună pentru amarul ce l-a gustat cu atâtă prisosintă. Înse se templă altfel. O săeta carea dură prin patru septembrii întregi, înspăi să slabă speranțele sale, pana ce în fine o grădină cumpătită, carea se reversă pe la începutul lunii asupra tinutului, le nimici cu totul.

De la evenimentul astăzi cîcă se aruncă poporul desaversit în brațele desperației celor crude.

Acesta o pote cîtă și cine curăță pe fetiele cele palite și mai negrite de amarul suferințelor, ce le intempiu în fiecare zi. Cand mai vedi pe lângă aceste, cum luă doboră îngorea și alte fice ale lipsei, și plange înim'ă și durere. Si în tot caosul astei nefericiri nu strabate la el nici ea mai mică radă de speranță. Audiram de prin diuare, că prin alte parti ale imperiului, — în Unguria, Austria și pre alte locuri — indată dupre brumă primaverii, de

carea n'am scapat nici noi, a facut regimul despuseiunile cele nevoințiose, spre a întimpini realul escatoriu din templareca acăstă neasceptată. Numai că noi nu să aflu nimene, carele să arbate capul cu acestea. Noi nu ne potem mira din deșert despre nepasintă acăstă; și faptul acăstă ne pune cu atât mai vertos în uimire, de căci vedem de alta parte, că toamă accia, cari sunt chiamati și alină durerile, și încordă totă lucrătatea, spre a ne învăță gimnasiul nostru succèvan cu limbă rusescă ca studiu obligat. Noi ne întrebări suprinsi dacă acăstă lucrătatea a domnilor referitivi ne va astimperă fomea și ne va alină durerile?! — Ajunga astă data constatarea faptului!

Romania.

Pre cind diariile straine tot se ocupă de nouă lege vamală a României, „Romianul“ ni aduce cerculariul ce d. I. C. Brăteanu, ministru de finanțe a îndreptat catre vame.

Vom insira pe scurt. Tacă importului, după regulamentul din 19 decembrie 1859, era 5% de la valoarea negoziului, acă să a urcat cu 2½ % = 7½% (din partea austriacă, precum scim, se ieș 7%, adecă mai mult de cum lăua România mai nainte.)

E opri importul de sare de oca, a vinurilor, rachielor ordinare, armelor, munitiunilor de război, atutunurilor în foaie său fabricate. Se intielege tutunul pentru negoziu, nu cantitatea ce are cutare la sine pentru lipsă propria.

Nu sunt oprite alcoolurile ce au cel puțin 40 grade de tarie, acăstă pentru a nu impiedica îndestularea industriilor cari întrebuintă aceste alcooluri de o tarie ce nu se produce în România de cat în fără mici catimi.

Sunt scutite de tacă: 1) cartile imprimate, cartele geografice, dar nu și albumurile cu gravure. — 2) Ferul brut, neluerat, acăstă pentru a încurajă industria română. — 3) machinele agronomice. — 4) carbuni de pamant (de petră) pentru naile de pe Dunare, în cat pentru proviziunea lor, era de se vor vinde pentru fabricile de în tierra, se supun tacsei.

VARIETATI

= O nae ce va fi romana. La Linz (în Austria superioară) pre malul Dunării, se vede o nae de vapori înfrumusețată în serie, cu 100 poteri de cai, ieșită din fabrică lui Mayer. Fabricantul o face la insarcinarea ce primește de la fostul Domnitor Cusa. Cat mai curând naea va pleca catre România. Maria S. Domnitorul Carol I îi va fi nanasă, pentru că naea n'are înca nume.

= Telegraf între Europa și America. Acest lucru gigantic, întreprins cu spese multe, intrerupt, reînceput cu poteri indoite, se indeplinește acum'ă. Telegraful legă Europa de America, din Valencia Irlandei conduce la tinerii de Neufoundland. În iulie 27 purure un dat de importanță mare în istoria culturii genului omenesc. În acăstă zi, după medieadi la 5 ore, naile ce duceau firul, desbarcara pe tinerii Americei, stabilirea tinerii trei ore. La 8 ore 42 minute, ambele semigloburi pămentene începura a conversa. Cuvințele prime ce lumea nouă trimise lumii vechi, fură cuvinte de felicitări și salutari, pentru rezultatul măretiu. Tota lumea cultă intona onore naționale anglo-sasse care întrebuită poterile sale la astfel de întreprinderi, în loc de a le imputa pre campurile de batalie. — Curând vom cunoaște și tarifă unei depesă trimise din Europa în America, pana acă nu e publicată, se presupune că 20 de cuvinte vor costa 20 £ sterlingi (carn 200 fl.).

= Capitanul Antoniu Rusu din reg. Mare principe Constantine, fu ucis în luptă de la Gitschin în 29 iunie.

= Rusia și Turcia vor străformă armatele otomanelor lor după sistemul prusesc.

= Colera. „W.“ are scrisă că în Jasi, Tergu-Frumos, Focșani și Rimnicu-Sarat în decurs de 10 zile au morit preste 4000 de capete.

= Demonstratiuni fac italianai contra lui Persano, pentru cele intempiate la Lissa. L'incarcă cu batjocure pentru lipsă de curagiu. Simenea cutesă a esit în public cu pelariele ce poră numele lui Persano. D. Vacca e numit de cotandante al flotei.

LITERARIU.

Limbele române fată cu limbă latina.

Resultatele scrutarilor de pana acum.

(Continuare.)

Dialepte. Dunarea ne imparte în două dialepte: în dialectul dacoroman, și macedoranu; cel din antașă e mai curat și în privință literară mai cultivat, al doilea conține multă materie grecescă și albaneză. — Cu nedreptă a scrierii unii pronuntierea cea moale alui din cauză influență limbii grecesci, căci acăstă pronuntare se aflu și în limbă proventală și română. Catețetea cuvintelor latine e mai mică, de cat în cea italiana; noi aflăm înse în limbă română multe cuvinte vechie latine, care lipsesc atât în italiana, cat și în celelalte limbe române. Afara de acestea se mai aflu la noi cuvinte cu forma de total latină sau italiana, care lipsesc în aceste două limbe, fară ca să se poată documenta originea lor în orice caz altă limbă, astăzi în catu trebue să conchidem, că acestea s-au conservat din limbă latine poporaria.

Literatură nouă începe cu a. 1580, și o la început numai beserică; documentul cel mai vechi e o culeptuire de predici de arhiepiscopul Genadin, tiparita în Brasov. Caracterul limbii noastre luă definescă Dieffenbach în modul următor: „Der Charakter der Sprache in Klang und Bildung der Rede ist dem der Schwestern ähnlich, aber minder gebildet; daher Weichheit der Laute neben harter und breiter Aussprache, lateinisch-romanesche Construction neben steifer weitaufiger Deutlichkeit. Der Geist unserer Zeit hat bereits angefangen, sich um dieses verlassene Kind alter Zeit kümmern und sein Erbtheil anzubauen.“

Teritoriul spaniol.

Gehe hin und schaue die Leichtigkeit und Anmut, und dann wieder die Ritterlichkeit, Erhabenheit und Majestät ihrer (der Spanier) königlichen Sprache, und du stehst still und nimmst den Hut herab.

Arndt.

Locuitorii originari ai Spaniei au fost Iberii; din amestecarea Iberilor cu Celtilii s-a format poporul celtiber. Pe malurile marii se aflau colonie feniciene și cartagineze, după care apoi au urmat cele române. Latinisarea tieri a trebuit să procedeă fără raport, căci, după cum afirmă Strabone, Turditani schimbaseră pe temporul acelă naravurile și limbă propria cu cea latină. Cicero înse vorbesce de limbă spaniolă, ca de o limbă viuă; *) asemenea povestesc Tacitu despre un tieran din poporul Termestinilor, că fiind torturat au schimbat în limbă sa națională. **) Limba originală a Spaniei se vorbesce încă pana astăzi de Basci.

Imigranții poporilor germani în Spania încep în secolul 5; în decursul acestui secol au invadat: Alanii, Suevii, Gotii de vest; în secolul al saselea și săcile domniau în sudul Spaniei Bisantinii; în secolul al optulea au sujușit Arabii mai târziu pe peninsula, și au domnit în treisă pana în secolul 15. — Asediarea atâtă poporă pe unul și acelăși teritoriu a trebuit să influențeze și asupra limbii. După petruirea scriitorului Sarmiento limbă spaniolă ar conține: ¼ din cea latină, ¼ din cea beserică și grecescă, ¼ din cea iudeică (germană), ¼ din cea orientală, ¼ din cea americană, franceză și italiană.

Dar numai cuprinsul și sunetul cuvintelor și strain, formătunea și dechinatunea e română, și să mai aproape de cea latină, de cat însă și italiana. Din limbă arabică produce istoricul Ianmer vro 500 numiri; mai târziu semnedia diepte sensuale, său concepute științifice din istoria naturală, medicina, matematica, astronomia, muzica; altele erau pentru instituții de stat, oficii, demnatați, măsuri, greutăți și arme militare. Pentru reprezentarea sunetelor și intrebuită alfabetul gotic pana la conciliul din Leon (1091). Nu numai că un ce cunoște, dar și din cauza, pentru că a fost prima în istorie națională anglo-sasse care întrebuită poterile sale la astfel de întreprinderi, în loc de a le imputa pre campurile de batalie. — Curând vom cunoaște și tarifă unei depesă trimise din Europa în America, pana acă nu e publicată, se presupune că 20 de cuvinte vor costa 20 £ sterlingi (carn 200 fl.).

= Capitanul Antoniu Rusu din reg. Mare principe Constantine, fu ucis în luptă de la Gitschin în 29 iunie.

= Rusia și Turcia vor străformă armatele otomanelor lor după sistemul prusesc.

= Colera. „W.“ are scrisă că în Jasi, Tergu-Frumos, Focșani și Rimnicu-Sarat în decurs de 10 zile au morit preste 4000 de capete.

= Demonstratiuni fac italianai contra lui Persano, pentru cele intempiate la Lissa. L'incarcă cu batjocure pentru lipsă de curagiu.

Simenea cutesă a esit în public cu pelariele ce poră numele lui Persano. D. Vacca e numit de cotandante al flotei.

Biscaya, Guipuzcoa, Alava și în o parte a Navarei se vorbesce limbă bască. Limbă spaniolă părtă și numirea „lengua castellana“ de la provincia Castiliei, pentru că în acăstă se vorbesce mai curat, să mai bine dicind, dialectul castilian s'a radicat la rangul limbii literare. Pronuntarea e forte mole și sunetele sunt pline. Monumintele limbistică se datează din secolul al 12-lea. Dialepte încă se aflu în limbă, dar sunt puțin respectate.

Teritoriul portugal.

Limbă portugala are tot acele fantane, ca cea spaniolă, posiede însă mai puține elemente bascice; densa și restrinsă pe un spațiu mai mic, și mai puțin avută și mai puțin nedepindente, de cat cea spaniolă. Cei mai mulți scriitori primari ai Portugaliei au scris și spaniolă; în teatră încă a domnit mult temp limbă spaniolă. Afara de Europa se vorbesc în provinciile și insulele Americii, Africii și Asiei, care sunt ocupate de Portugali. Probele limbistică încep ceva mai târziu, de catu cele spaniole.

Teritoriul provental.

Cele două dialepte române din Galia, cel provental și cel francez, au mai accea-si materia, în cat o de credut, că pe lângă unele restringeri în început a domnit în Galia numai una limbă română. Acăstă s'a conservat mai curată în dialectul provental, de cat în cel francez, de care s'a despartit prim secolul al nouălea. Patria limbii proventiale e sudul Franției; afara de Franția se mai estind și peste Spania resarătăna, adecă peste provinciile: Catalonia, Valencie, și peste insulele Balcanice; peste Savoia și o parte mică a Suissei (Geneva, Lausanne, Walis.) Probele limbistică se datează de pe anul 960.

Dialepte. O limbă literară în sensul strins nu se poate presupune la Provential, atât de puțin ca la alte popore din evul mediu, a caroră poeti petrecău numai pe la curtile diverselor provincii și a tierelor straine; însă numai atâtă se poate afirma, că prin conlucrarea poetilor s'a dezvoltat o limbă mai elegantă, mai vertosă și mai bună.

(Va urma.)

Economia.

Resultatele racoltei (secerisului). D'in Banat primim scirea: Secerisul s'a finit dar resultatele nu le potem spune cu securitate. Nu ne vom înșeala afirmand că în dimensiunea de la Temisioră catre Versuriu o holă de 160 orgii patrate dăde în societate de medie 15 pana la 18 măsuri austr. de grâu. Calitatea e cea mai bună. Ovesul e alb. Preturiile acum' sunt forte schimbătoare, stabilirea a acceptat numai mai târziu, cand vor veni și negoziatorii, care lipsesc pana acum'ă, probabil pentru că n'au informații despre resultatele de prin alte locuri, și nu știu unde și bine de cumpărat și unde de vendut. Pentru cunradiu avem speranță după ploile acestea.

Totă scările din tinerutul Mureșului sunt nefavorabile. — Cei de pe lângă canalul Bega avură secerisul bunisior, numerul crucilor de grâu e mai căsăt în anii cei roditori, dar din una abie este ¼ - ½ măsură austr.

La totă intemplarea anul trecut fu mai roditori. Anul acesta l'am potrivit să intre cei cu rode mediole.

Din comitatul Bichisului se scrie despre tergul din Jula: boii de tras parechii avea pretiu de 120-200 fl; șoile 9-13 fl; cato un cal 20-400 fl; graul 3 fl. 50-3 fl. 60 cr. de mesură australă era cuceridul 3 fl. v. a.

Preturiile în piata Brasovului în 27 iulie, după „Gaz. Trn.“ sunt: grâu curat galăță: 7 fl. 20 cr., de medie: 6 fl. 36 cr. amestecat: 5 fl. 16 cr. — Secară: 3 fl. 96 cr. Pausișoiană: 4 fl. 62 cr. ordiș: 3 fl. 30 cr. Oves: 1 fl. 62 cr. (Două galăți fac trei măsuri austriace.)

Indreptare. In nr. tr. pag. I. col. II. sirul al 25 din jos, în loc de Austria, ceteșe: Asturia. Cele lalte sunt sminte mai mici.

(Bursa.) Cursurile de la 1. august sunt: Imprumutele de stat au 5%, 52.50, 52.75; Obiecte de sarcinare și yamență, cele ung. 62, —, 63.50; transilv. 53.75, 58. —; Ban. temes. 60. —, 62. —; bucovin. 57. —, 59. —; Galbenul 6.21. 6.23; Napoleondori 10.63, 10.65; Imperiali rusești 10.70, 10.75; Argintul 128.50 130.50.